

Серија: Драмске минијатуре
Уредник: Владимир Б. Поповић
Редитељ: Весна Перић
Аутор: Весна Перић

ГАВРИЛО ПРИНЦИП: АРХАНЂЕО ИСТОРИЈЕ

ЛИКОВИ:

ГАВРИЛО ПРИНЦИП

МУШКАРАЦ (50)

ДЕВОЈКА (25)

ПОЛИЦАЈАЦ

СЦЕНА 1.

Клуб на Савамали (Вранков, Младост...).
Звуци гласне клупске денс музике. Женски кикот.
Отварање и затварање врата клуба.

СЦЕНА 2.

Улица.
Звуци музике нестају. Чују се звуци улице – мотори аутомобила. Негде у даљини звук бродске сирене. Сирена аутомобила која се губи у даљини. Звук женских потпетица. Звук бирања броја на мобилном телефону.

ЖЕНСКИ ГЛАС ТЕЛЕФОНСКЕ ПОРУКЕ:
Мобилни корисник није тренутно доступан.

Јецјај ДЕВОЈКЕ. Женске потпетице, споро.

СЦЕНА 3.

ГАВРИЛО ПРИНЦИП (voice over):
Ја знам одакле сам
Незасит као пламен
Жарим и изгоревам самог себе
Све што год обухватим засветли
Све што иза себе оставим угљенисано је
Пламен сам био и остао.¹

СЦЕНА 4.

Аутомобилска сирена. Нагло кочење.

1 Ф. Ниче, *Ессе homo*

МУШКАРАЦ:

Је л' гледаш куда идеш, идиоте?

ГАВРИЛО:

Ако не пожуримо, скочиће.

МУШКАРАЦ:

Ко ће скочити???

ГАВРИЛО:

Девојка. Са моста.

МУШКАРАЦ:

Неће скочити. Доле је речна полиција.

ГАВРИЛО:

Мислиш да полиција може да спречи некога да се убије?

МУШКАРАЦ:

Не занима ме, уосталом. Ако хоћеш, ти иди и спречи је.

Звекцање кључевима, звук паљења мотора.

МУШКАРАЦ:

Жури кући, имао сам напоран дан.

ГАВРИЛО:

Зови хитну, ја се пењем горе.

МУШКАРАЦ:

Човече, имао сам пословни ручак који је постао пословна вечера, глава ми тутњи од вискија, од немачких пословних партнера, од предуговора, од тендера... од... који је број хитне?

ГАВРИЛО:

Ја не знам...

СЦЕНА 5.

Женски јецај.

ЖЕНСКИ ГЛАС ТЕЛЕФОНСКЕ ПОРУКЕ:

Мобилни корисник није тренутно доступан.

ДЕВОЈКА:

(плачно) Скоте...

ПОЛИЦАЈАЦ ПРЕКО МЕГАФОНА:

Молимо вас, удаљите се од ограде!!! Све ће бити у реду, само се удаљите од ограде!!!

Звук полицијске мотороле.

ПОЛИЦАЈАЦ: *(у моторолу)*

Јединица Савски венац, пријем. Позиција Савамала. Женски субјекат на огради Бранковог моста у равни са Карађорђевог. Пријем.

СЦЕНА 6.

ГАВРИЛО (voice over):

Сада људи могу бити спремни једино на самоубиство. Једино им то преостаје. Било због љубави, било због тога што немају хлеба или кров над главом. У ствари, можда је она једна од последњих која жели да се убије због љубави. Чуо сам да је један одсекао сопствени прст јер није имао чиме да храни породицу. Нема праве револуције. Нема те страсти. Кастрирани су. Сви као да су кастрирани... *Android, touch screen...* ГМО. 199.99, 239.99, 1789.99. Бескаматни кредит са грејс периодом... *Аранско пролеће*. Сирија. Украјина. Иранска нуклеарна оружја. Северна Кореја. Окупација је глобална. Анексија здравог разума... Постоји мали гладни човек и постоје стрвинари. Малих гладних људи је много. Све више. Цео свет је постао... тамница народа!

СЦЕНА 7.

ГАВРИЛО:
Хеј!

ДЕВОЈКА:
Ккк...ко си ти???

ГАВРИЛО:
Врати леву ногу назад... полако.

ДЕВОЈКА
Шуњаш се... као нека авет... (*цвокотање зубима*)

ГАВРИЛО:
Смрзла си се. Сва дрхтиш. Дођи.

ДЕВОЈКА
Ннн...нећу, пусти ме!

ГАВРИЛО:
Само полако...

ДЕВОЈКА:
Нисам ти чула кораке...

ГАВРИЛО:
Тааако... Ево ти мој капут...Огрни се.

ДЕВОЈКА:
Хвала... Шта ти је то с руком?

ГАВРИЛО:
Повреда...

ДЕВОЈКА:
Каква ти је то жица???

ГАВРИЛО:
Сребрна...

ДЕВОЈКА:
Ти си луд...шта ће ти жица?

ГАВРИЛО:
Да ми држи руку.

ДЕВОЈКА
Човече, како си ти блед...

ГАВРИЛО:
Пусти сад то. Хајдемо, полако... Где станујеш?

ДЕВОЈКА:
Близу...Виђала сам ја тебе... Јесам, сад се сећам...

ГАВРИЛО:
Немам марамицу да ти обришем лице, извини.

ДЕВОЈКА:
Ситан си. Скоро као девојка ... Колико ти је година?

ГАВРИЛО:
Довољно...

ПОЛИЦАЈАЦ ПРЕКО МЕГАФОНА:
Молимо вас, удаљите се од ограде!!! Све ће бити у реду, само се удаљите од ограде!!!

ДЕВОЈКА:
(виче) Удаљите се ви!!! (Гаврилу) Имаш цигару? (шушкање)...Нећу... последња ти је.

ГАВРИЛО:
Нека...

Звук кресања шибице.

ГАВРИЛО:

*Кроз мене зборе многи дуги неми гласови,
Гласови бесконачног поколења затвореника и робова,
Гласови болесника и очајника и лопова и кепеца,
Гласови циклуса припреме и раста,
И нити што повезују звезде, и утроба и мушке твари,
И права оних које одозго тлаче други,
Гласови унакажених, безначајних, тупих, будаластих,
презрених...²*

ДЕВОЈКА:

Волт Витмен... *Песма о мени*... Знаш је целу?

ГАВРИЛО:

Готово целу... барем подвучене стихове које су ми пронашли у задњем џепу панталона када су ме привели после атентата на Фердинанда... који је требало да промени свет... али није.

ДЕВОЈКА: (*крик*)

Боже! Па ти си....

ГАВРИЛО:

Нисам бог. Ја сам арханђео. Онај што доноси вести.

ДЕВОЈКА:

Ти си луд. Ти си лудак који је збрисао из лударе, а мене ће сместити у суседну самицу.

ГАВРИЛО:

А данас сам светац-заштитник савремених дигиталних и телекомуникација. То су ти садашње благовести...

ДЕВОЈКА:

(*за себе*) Цепажу ме хормони. И алкохол. И манија. Ово се не дешава. Не, ово се не дешава... (*Гаврилу*) Гаврило! Исти си као на сликама.

² Волт Витмен, *Песма о мени* (збирка *Влати траве*, превод Иван В.Лалић)

ГАВРИЛО:
Исти сам и као на оном графиту.

ДЕВОЈКА:
Наше ће сјене...

ГАВРИЛО:
... ходати по Бечу

ДЕВОЈКА И ГАВРИЛО: *(углас)*
лутати по двору, плашити господу...

ДЕВОЈКА:
То си урезао на зиду своје затворске ћелије. Тако смо учили у школи.

ГАВРИЛО:
Морамо да пожуримо, сем ако нећеш да се возиш патролним колима.

Звук женских потпетица, све брже. Бип аутомобилске сирене, кратко

СЦЕНА 8.

Звук отварања и затварања врата аутомобила. Ноћни програм Радио Београда.

МУШКАРАЦ:
Нисам звао хитну. Возићу је ја. Иван, драго ми је.

ДЕВОЈКА:
Вида. А ово је...

МУШКАРАЦ:
Знам ко је...

ГАВРИЛО:
Пожури. Имао си напоран дан...

МУШКАРАЦ:
Нема потребе за цинизмом...

ГАВРИЛО:
Циничан је овај свет. Цери нам се у лице.

МУШКАРАЦ:
Лако је теби. Теби се више не цери...

ГАВРИЛО:
Што не значи да сам нашао мир.

ДЕВОЈКА:
Ето...спасио си живот барем једној трудници...Извини...нисам тако мислила.

МУШКАРАЦ:
Баш си тако мислила... Баш зато га и називају терористом.

ГАВРИЛО:
Ја сам се покајао што сам убио ту жену али не и злотвора!

МУШКАРАЦ:
Па видиш, сада у том истом Бечу одакле је стигао Франц Фердинанд, ради на хиљаде наших за по хиљаду-две евра и само повремено сврате овде да виде како су им мајке, деде и тетке. И све је ок...Живот иде даље...Кога још брига за идеале?

ГАВРИЛО:
Видим, мало кога...

МУШКАРАЦ:
Боли ме уво за идеале, ја прекосутра летим за Минхен, склапам посао од пар милиона. А ти, Видо, је л' ти имаш неке идеале? Осим клабинга викендом? Осим *селфија* и инстаграм фотки на *фејсу*...Видиш, ћути...

ГАВРИЛО:
Жене и не треба да имају идеале...

ДЕВОЈКА:
Шта причаш то?

ГАВРИЛО:
Жене су нежна бића. Идеали су за челичне људе.

ДЕВОЈКА:
А ти... мислиш да тим скупим сатом и Босовим оделом купујеш вечност?

МУШКАРАЦ:
Вечност? То препуштам њему.

ДЕВОЈКА:
Ма што сам уопште ушла у ова проклета кола када живим у суседној улици???

Звук отварања врата аутомобила.

ГАВРИЛО:
Пст... лези доле!

Звук патролних полицијских кола.

ПОЛИЦАЈАЦ (у моторолу):
Потрага за женским субјектом и даље у току....

Полицијска кола одлазе.

МУШКАРАЦ:
Ајде, мала, излазиш или...? Јеси ОК? Извини... Човек са годинама постане неосетљив. Кинта, јебига. Ништа друго није важно. Извини за оне... идеале.

ДЕВОЈКА:
У реду је.

МУШКАРАЦ:
Трудна си?

ДЕВОЈКА:
Ето, јесам...

МУШКАРАЦ:
Не ваља ти то, мала. То што хоћеш да се рокнеш. Не знаш ти шта је живот. Тек треба да видиш.

ДЕВОЈКА:
Видела сам довољно...

ГАВРИЛО:
Не говори тако.

ДЕВОЈКА:
Је л' треба да родим дете у оваквом свету? Коме је овакав свет потребан?

МУШКАРАЦ:
Не лупај!

ГАВРИЛО:
Теби, и твом детету!

ДЕВОЈКА:
Ти ћути! Твој свет је још и био невин!

ГАВРИЛО:
Невин??? Мој свет је породило овакав свет.

МУШКАРАЦ:
Онда ништа и не зависи од нас, малих мишева. Извини, ти ипак ниси био миш, ти си дао увертиру за највеће рокање у цивилизацији.

ГАВРИЛО:
Цивилизација? Је л' и оно што је било после Великог рата била цивилизација? Је л' балканска кланица деведесетих била цивилизација?

МУШКАРАЦ:
Такав је наш усуд.

ГАВРИЛО:

Ништа није усуд! Човек мења своју судбину и судбину свог и других народа. Човек има моћ! Да врати достојанство обесправљенима! Да живи слободно! Да живи!

МУШКАРАЦ:

Врати се можда у некој другој деценији... Ако буде света. Ако буде посла за тебе. Лакуноћ. Лакуноћ и теби, мала, чувај се.

ГАВРИЛО:

Лакуноћ. (*Девојци*) Отпратићу те..

Аутомобил се удаљава.

СЦЕНА 9.

Улица. Свитање. Речни галбови. Бродске сирене.

ДЕВОЈКА:

Анђео историје... лица окренутог према прошлости. Тамо где ми видимо само низ догађаја...

ГАВРИЛО:

..он види једну катастрофу, која непрекидно товари рушевине и баца му их пред ноге. Хтео би да на тренутак застане, да пробуди мртве и да закрпи све то што је разрушено.

ДЕВОЈКА:

Али, олуја долази из Раја, ветар му мрси крила и тако је јак да их анђео више не може заклопити. Олуја га незадрживо одвлачи у будућност, којој је окренуо леђа, док гомила рушевина пред њим расте све до неба.

ГАВРИЛО:

Оно што називамо прогресом, то је та олуја³.

3 Валтер Бењамин, *Анђео историје* (превод Весна Перић)